

SRHR-nettverk

Hvorfor er eldre og seksuell helse fokus for Hdir i år?

Lennart.Lee.Lock@Helsedir.no

Seksuell helse for en bærekraftig utvikling

5.6 «sikre allmenn tilgang til seksuell og reproduktiv helse samt reproduktive rettigheter».

3.7 «sikre allmenn tilgang til tjenester knyttet til seksuell og reproduktiv helse, herunder familieplanlegging og tilhørende informasjon og opplæring, og sikre at reproduktiv helse innarbeides i nasjonale strategier og programmer»

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Seksuell helse en menneskerettighet

Helsedirektoratets utgangspunkt er at

- seksualitet er en integrert del av helsen
- helse er en menneskerettighet
- seksuell helse er en menneskerettighet

«Seksuelle rettigheter er menneskerettigheter relatert til seksualitet [...] disse utgår fra retten til frihet, likhet, privatliv, selvstendighet, integritet og verdighet for alle mennesker.»

Seksuell helse for en bærekraftig utvikling

5.6 «sikre allmenn tilgang til seksuell og reproduktiv helse samt reproduktive rettigheter».

3.7 «sikre allmenn tilgang til tjenester knyttet til seksuell og reproduktiv helse, herunder familieplanlegging og tilhørende informasjon og opplæring, og sikre at reproduktiv helse innarbeides i nasjonale strategier og programmer»

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Seksuell helse i et livsløp

Helsedirektoratets utgangspunkt er at

- seksualitet er en del av alle stadier i livet
- seksualiteten er en helsefremmende ressurs hele livet
- seksuelle rettigheter gjelder hele befolkningen, også eldre

Seksuell helse for en bærekraftig utvikling

5.6 «sikre [eldre voksne] tilgang til seksuell og reprodutiv helse samt reprodutiv rettigheter».

3.7 «sikre [eldre voksne] tilgang til tjenester knyttet til seksuell og reprodutiv helse, herunder familieplanlegging og tilhørende informasjon og opplæring, og sikre at reprodutiv helse innarbeides i nasjonale strategier og programmer»

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Eldre og seksuell helse fokus ikke helt nytt fokus i 2020

Kunnskapsoppsummering - Sunn seksuell aldring 2015

Oppdraget består av en systematisk gjennomgang av foreliggende kunnskap om seksualitet og aldring.

Leveransen er en handlingsorientert rapport med relevans for policy-utvikling i en norsk kontekst (policy-brief).

Kunnskapsoppsummeringen er utgangspunkt for direktoratets faglige råd og strategier for å fremme sunn seksuell aldring

**2015 – Sunn
seksuell aldring**

Sexuality in Older Adults (65+): A Systematic Review. Report to the Directorate of Health October 2015.

Ana Alexandra Carvalheira; Paul Enzlin; Cynthia Graham;
Gert Martin Hald; Erick Janssen; Ingela Lundin Kvalem;
Aleksandar Stulhofer & Bente Træen (2015).

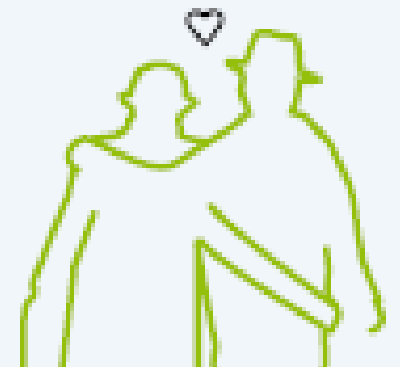
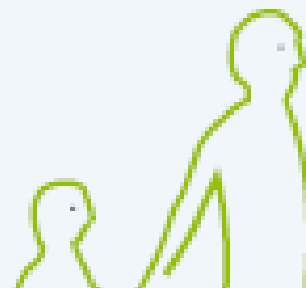
Bente Træen; Gert Martin Hald; Cynthia Graham; Paul Enzlin; Erick Janssen; Ingela Lundin Kvalem; Ana Carvalheira & Aleksandar Stulhofer (2017). Sexuality in Older Adults (65+)—An Overview of the Literature, Part 1: Sexual Function and its Difficulties. *International Journal of Sexual Health*. ISSN 1931-7611. 29, s 1- 10

Bente Træen; Ana Carvalheira; Ingela Lundin Kvalem; Aleksandar Stulhofer; Erick Janssen; Cynthia Graham; Gert Martin Hald & Paul Enzlin (2017). Sexuality in Older Adults (65+)—An Overview of the Recent Literature, Part 2: Body Image and Sexual Satisfaction. *International Journal of Sexual Health*. ISSN 1931-7611. 29, s 11- 21

«Ny samlet strategi for seksuell helse skal bidra til å sikre god seksuell helse i hele befolkningen.»

Hele befolkningen, i.e.

- Små barn mellom 0-5 år og deres foreldre
- Barn mellom 6-12 år
- Ungdom og unge voksne mellom 13-24 år
- Voksne mellom 25-69 år
- Eldre 70 år og eldre
- Minoritetsgrupper i alle aldre, for eksempel personer med funksjonsnedsettelse, nasjonale og etniske minoriteter, seksuelle- og kjønnsminoriteter

Helse- og omsorgsdepartementet

Strategi

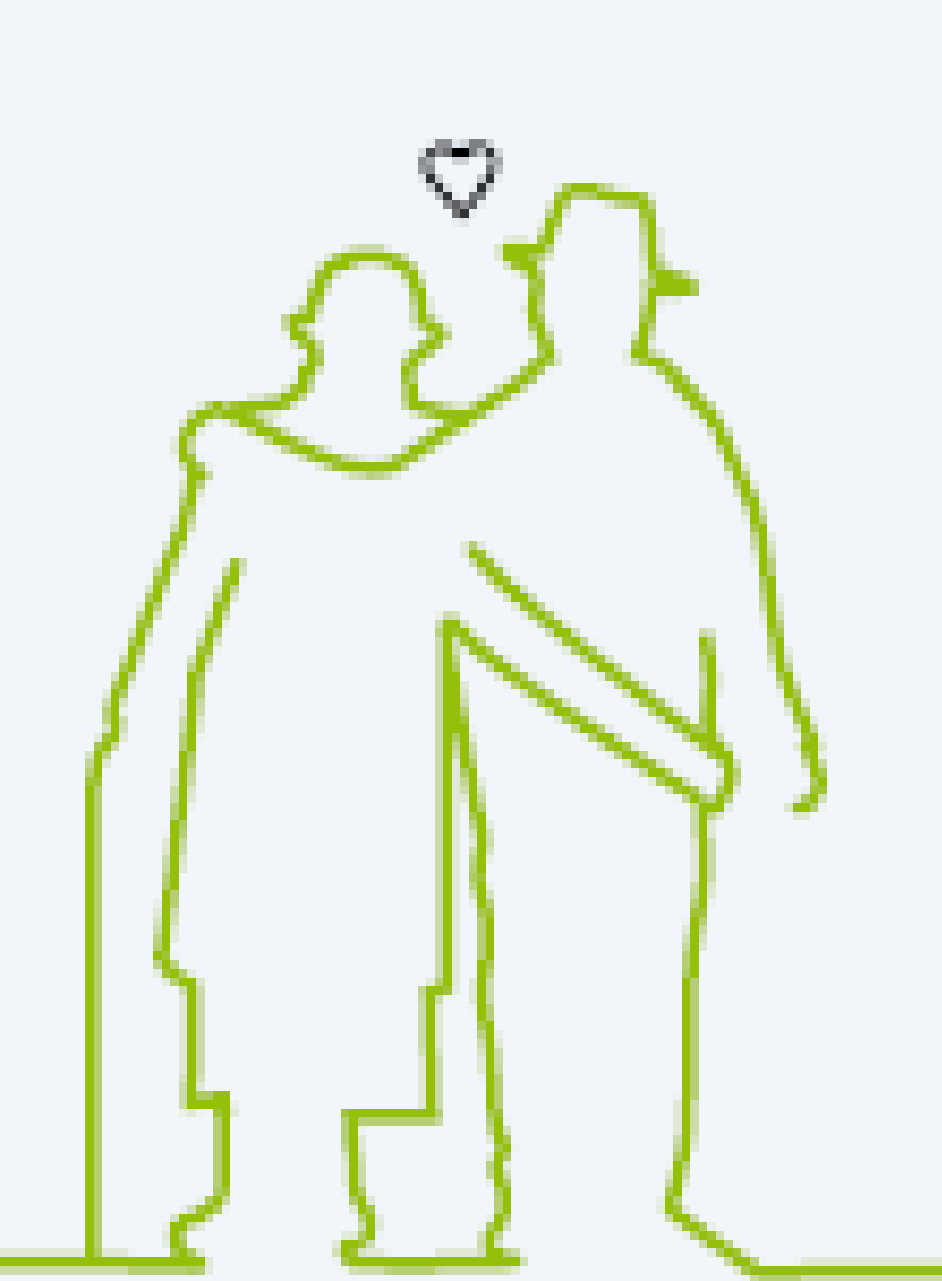
Snakk om det!

Strategi for seksuell helse (2017–2022)

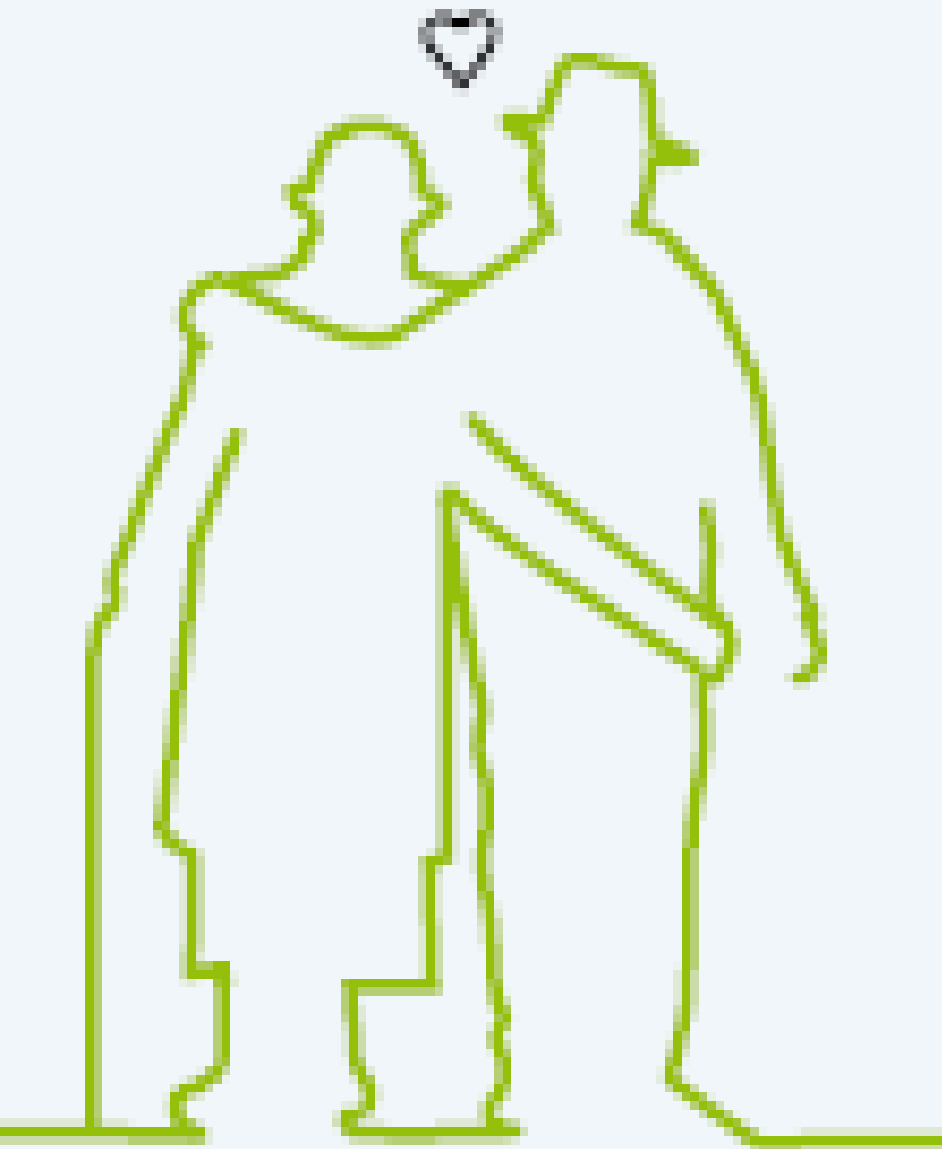
Seksualitet som en naturlig del av alderdommen

- Flere eldre, lengre forventet levealder
- Et velfungerende seksualliv gir økt tilfredshet med parrelasjonen, bedre helse, selvfølelse og velvære i alderdommen
- Behandling for og mestring av seksuell funksjonsforstyrrelser i alderdommen kan bidra til bedre folkehelse

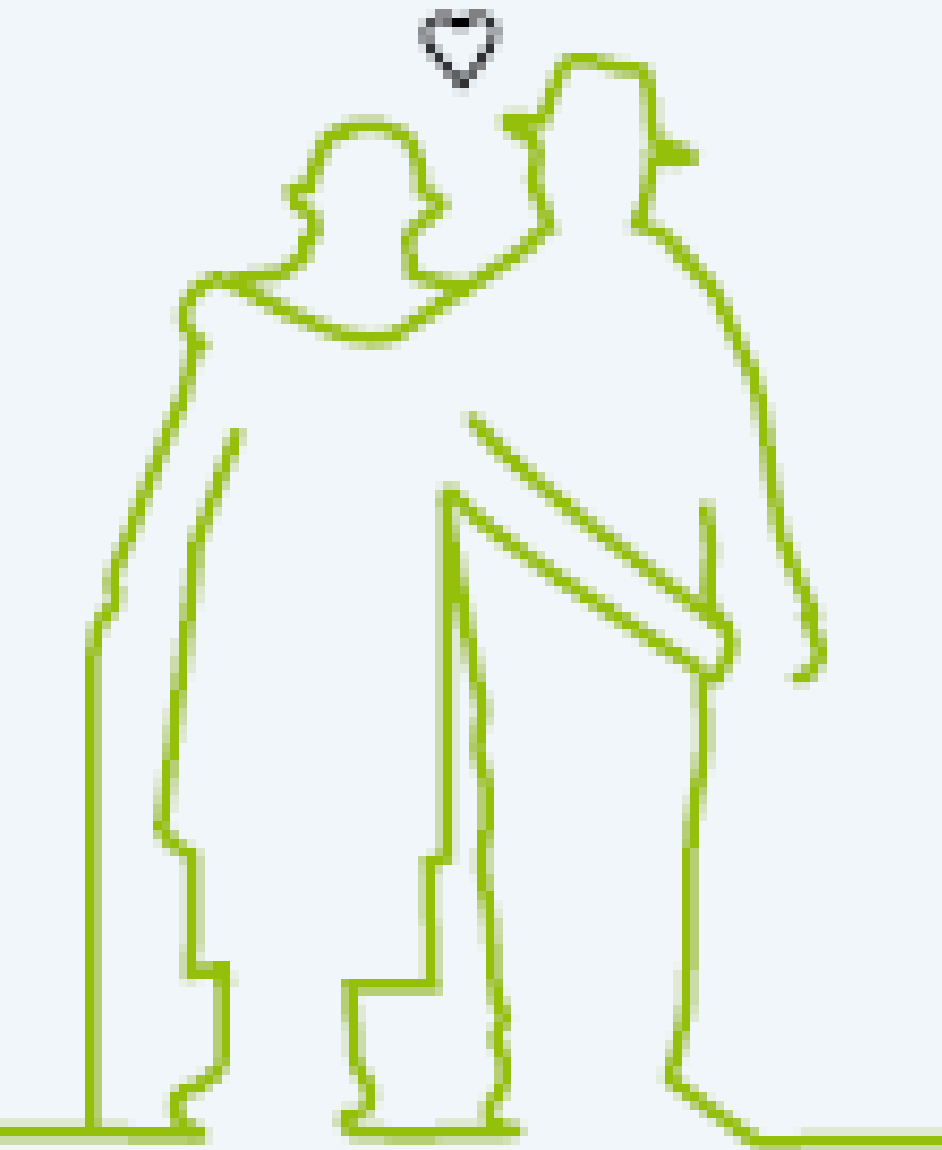
Seksualitet som en naturlig del av alderdommen, men

- Elders seksualitet er usynliggjort - fortsatt en viss grad av tabu
- Direkte og indirekte følger av helseutfordringer og medisinsk behandling representerer en stor utfordring for eldre
- Seksuelle problemer i alderdommen tematiseres i liten grad i helsetjenesten
- Eldre hiv+ og LHBTI*-personer engstelig for å bli stigmatisert når de mottar kommunale omsorgstjenester

Så hvorfor er eldre og seksuell helse fokus for Hdir i år?

- Frem til 2019 ingen tilskuddssøknader med eldre som hovedmålgruppe

Implementering tar tid

Målgrupper

- Barn – fra seks år til ungdomsskolealder
- Ungdom
- Unge voksne opp til 25 år
- Foreldre

Forebygging av uønsket svangerskap og abort 2010-2015 – strategier for bedre seksuell helse

Tilskudd 2019

Tilskudd et viktig verktøy for å implementere helheten i Snakk om det!

Ca. 33 mill. kroner

Prosentvis fordeling av tilskudd i 2019 per målgruppe

Tilskudd 2020

Tilskudd et viktig verktøy for å implementere helheten i Snakk om det!

Ca. 35 mill. kroner.

For å realisere intensjonen prioriterte vi støtte til prosjekt for

- å sikre mennesker i alle aldre god kunnskap og nødvendig seksuell helsekompetanse til å ivareta egen seksuell helse, med særlig vekt på eldre voksne over 60 år
- fortsatt reduksjon i antall uplanlagte svangerskap og aborter, med særlig vekt på voksne over 25 år og å
- sikre kunnskap om og ivaretagelse av seksuell helse i helse- og omsorgstjenesten, med særlig vekt på helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid i alle nivåer av helse- og omsorgstjenesten og andre relevante samfunnssektorer.

Tilskudd 2020

Prioriteringer et effektivt virkemiddel!

Antall søknader på Seksuell helse med eldre voksne og eldre som hovedmålgruppe

- 2018: Ikke prioritert. 0 søknader
- 2019: Ikke prioritert. 1 søknad, 0 fikk støtte
- 2020: Prioritert. 7 søknader, 4 fikk støtte

Tilskudd 2021

Tilskudd et viktig verktøy
for å implementere
helheten i Snakk om det!

Prioritert i 2021?

- samme som i 2020
- gutter og menn

Kom gjerne med innspill!

Lennart.Lee.Lock@Helsedir.no

+47 905 89 101

Helsedirektoratet